

Carl Philipp Emanuel Bach
(1714 - 1788)

MAGNIFICAT

Wq 215, H.772

Mgr. Igor Angelov

1. Verze a prameny

Verze I. (Berlin version): dokončena 25. 8. 1749, Potsdam

Verze II. (Hamburg version): zapsána před rokem 1779, Hamburg

Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz, Musikabteilung

- D-B, Mus.ms. Bach P 341 (autograf datován 25. srpna 1749, v roce 1779 nebo později, připsána jména dalších nástrojů v záhlaví na titulní straně)
- D-B, Mus. ms. Bach P 343 (autograf, přepracovaná část č. 4 „Et misericordia“)
- D-B, Mus.ms. Bach St 191 I–III and St 191a (verze s novou instrumentací psána rukou Bachova hl. písaře Johanna Heinricha Michela)
- Mus. ms. Bach P 372 (kopie z autografu – nedatovaná)

Amalienbibliothek

- D-B, Am. B. 170 (kopie z autografu autorizovaná C. P. E. Bachem – nedatovaná, dříve v majetku hraběte Otto von Voß, poté Sing-Akademie)

Wrocław, Biblioteka Uniwersytecka

- PL-WRu, 60096 Muz (kopie z autografu – nedatovaná)

Katalogová čísla díla: Alfred Wotquenne (1905) – Wq 215
Eugene Helm (1989) – H.772

2. Provedení v době života CPEB

1749/50 – 1. uvedení v kostele sv. Tomáše na „Mariánský svátek“ pravděpodobně 2. 2, nebo 25. 3. (Leipzig)

1768–72 – koncert (Berlin)

1772 – “Concert der musicalischen Liebhaber zu Berlin”

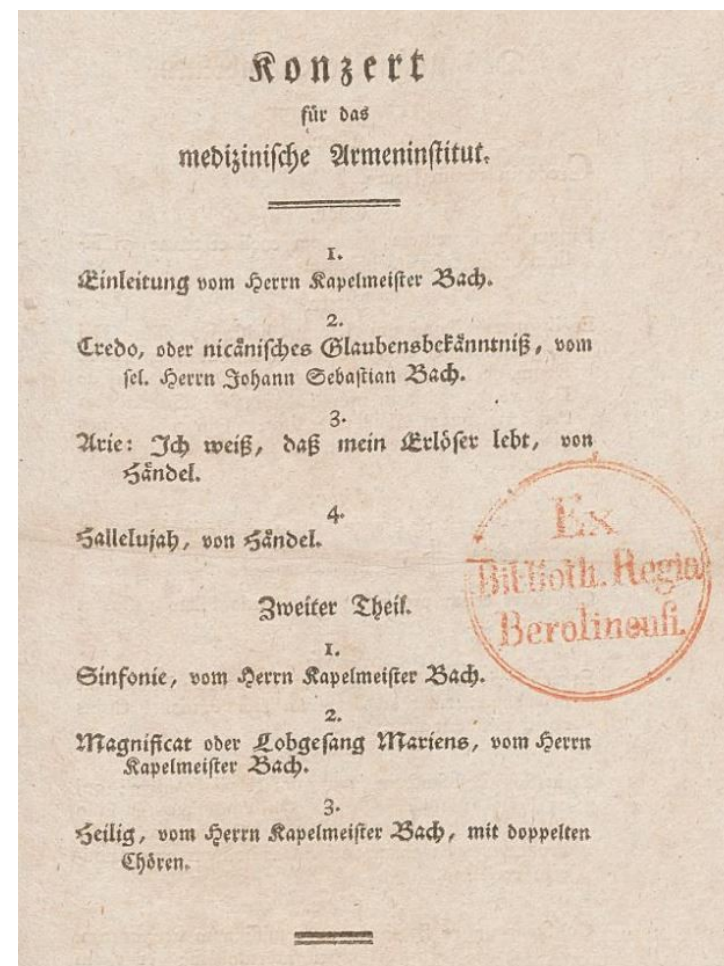
22. března 1779 – Koncert „im Kramer Amthaus“ (Hamburg)

1785 – liturgické provedení v bazilice sv. Alžběty Uherské; “Festo Trinit: in Vigiliis” (Wroclaw)

9. dubna 1786 – benefiční koncert “für das medizinische Armeninstitut” (Hamburg)

24. června 1786 – liturgické provedení v bazilice sv. Alžběty Uherské; “Festo Johais bapt:” (Wroclaw)

30. dubna 1787 – koncert (Berlin)

Program benefičního koncertu 1786

3. Téma

Kantikum

- navazuje na tradici žalmové hymnologie a kumránské hymny *Hodajót* (díkůvzdání), kde každý verš je odrazem SZ
- kantikum jako mozaika biblických témat

Kantika z Lukášova evangelia

- hymnus Mariin - *Magnificat* - (L 1, 46-55) zařazený do nešpor (na Východě do jitřní bohoslužby)
- hymnus Zachariášův - *Benedictus* (L 1, 68-78)
- Andělský hymnus - *Gloria in excelsis* (2,13-14)
- hymnus Simeonův - *Nunc dimittis* (L 2, 29-32)

Kantikum Panny Marie – „*Magnificat anima mea Dominum*“

„Duše má velebí Pána
a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli,
že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení.
Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít všechna pokolení,
že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno
a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí.
Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně;
vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil,
hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.
Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství,
jež slíbil našim otcům, Abrahamovi a jeho potomkům na věky.“

(Český ekumenický překlad)

4. Struktura díla

1. Magnificat anima mea Dominum (Coro)	SATB	Allegro	 D dur
2. Quia respexit (Aria soprano)	S	Andante	$\frac{3}{4}$ h moll
3. Quia fecit mihi magna (Aria tenore)	T	Allegro assai	 G dur
4. Et misericordia eius (Coro) 1749	SATB	Andantino	$\frac{3}{4}$ e moll
4. Et misericordia eius (Coro) 1779	SATB	Adagio	 e moll
5. Fecit potentiam (Aria basso)	B	Allegro	$\frac{2}{4}$ A dur
6. Deposuit potentes (Duetto alto & tenore)AT		Alegretto	 a moll
7. Suscepit Israel (Aria alto)	A	Andante	$\frac{3}{4}$ d moll
8. Gloria Patri (Coro)	SATB	Allegro	 D dur
9. Sicut erat in principio (Coro)	SATB	Moderato	 D dur

5. Obsazení

4 hlasy

3 trubky a tympány
(připsáno později)

2 lesní rohy

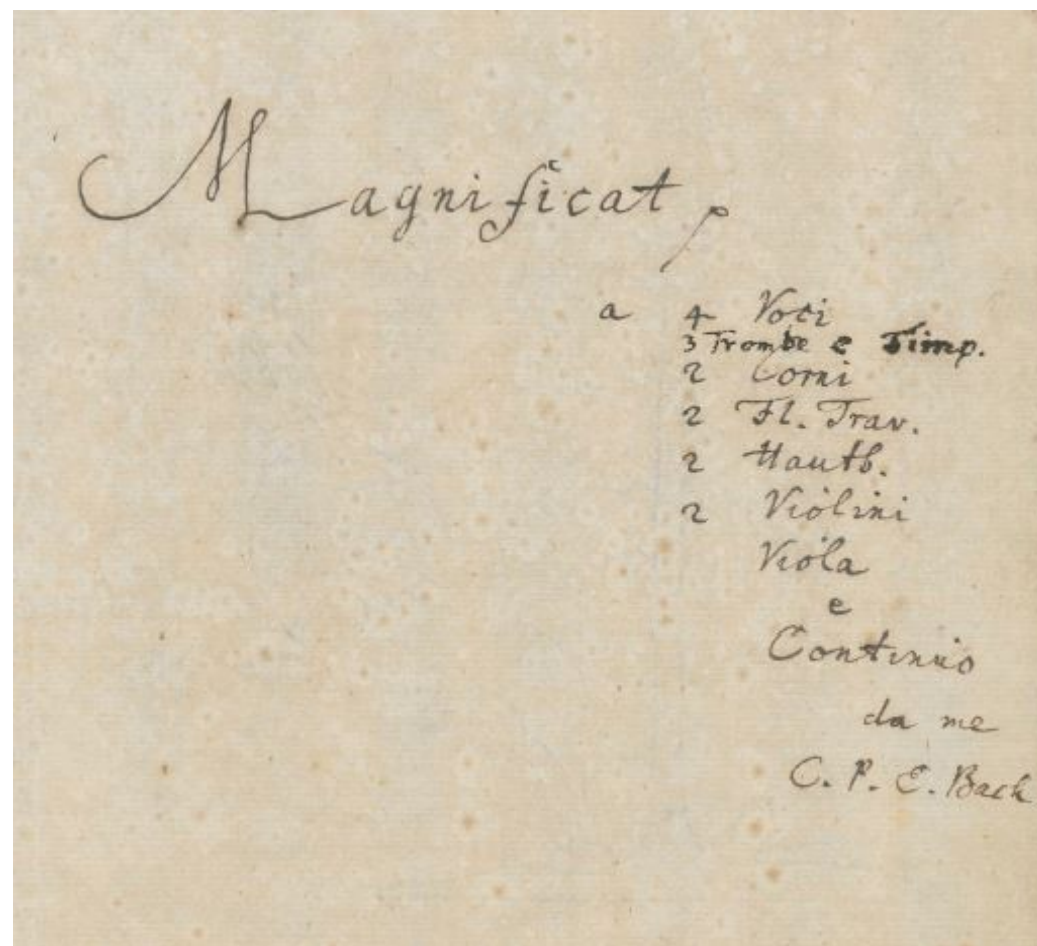
2 flétny

2 hoboje

2 housle

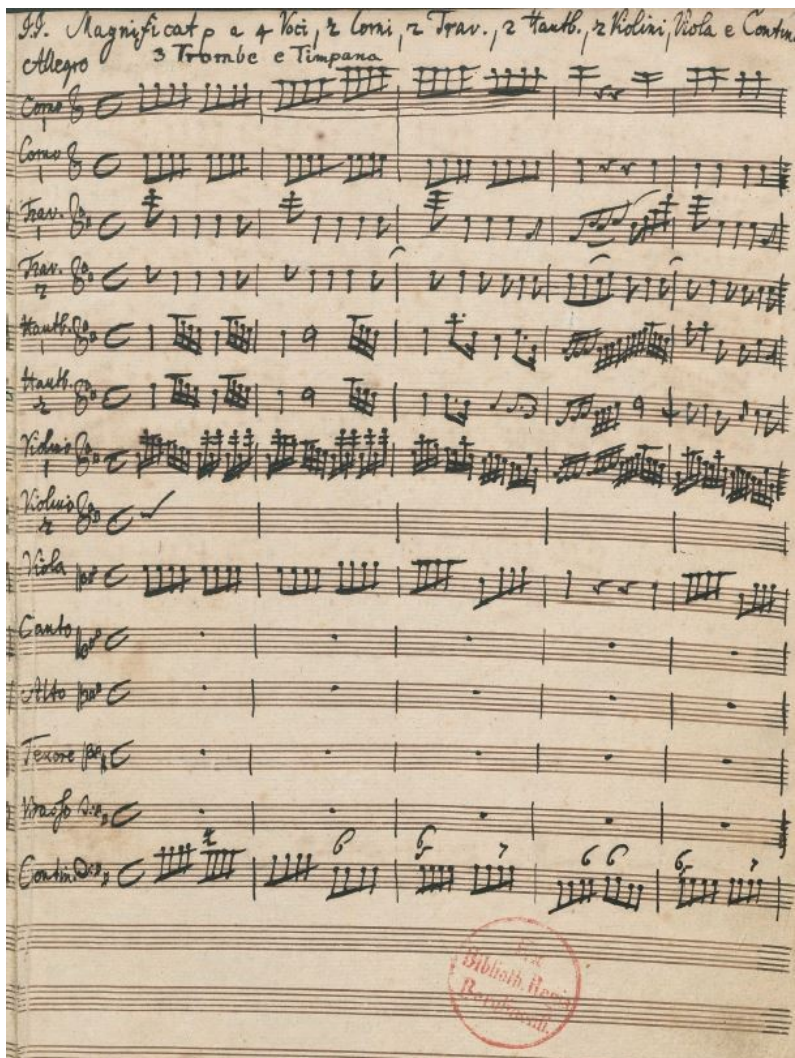
violy

continuo

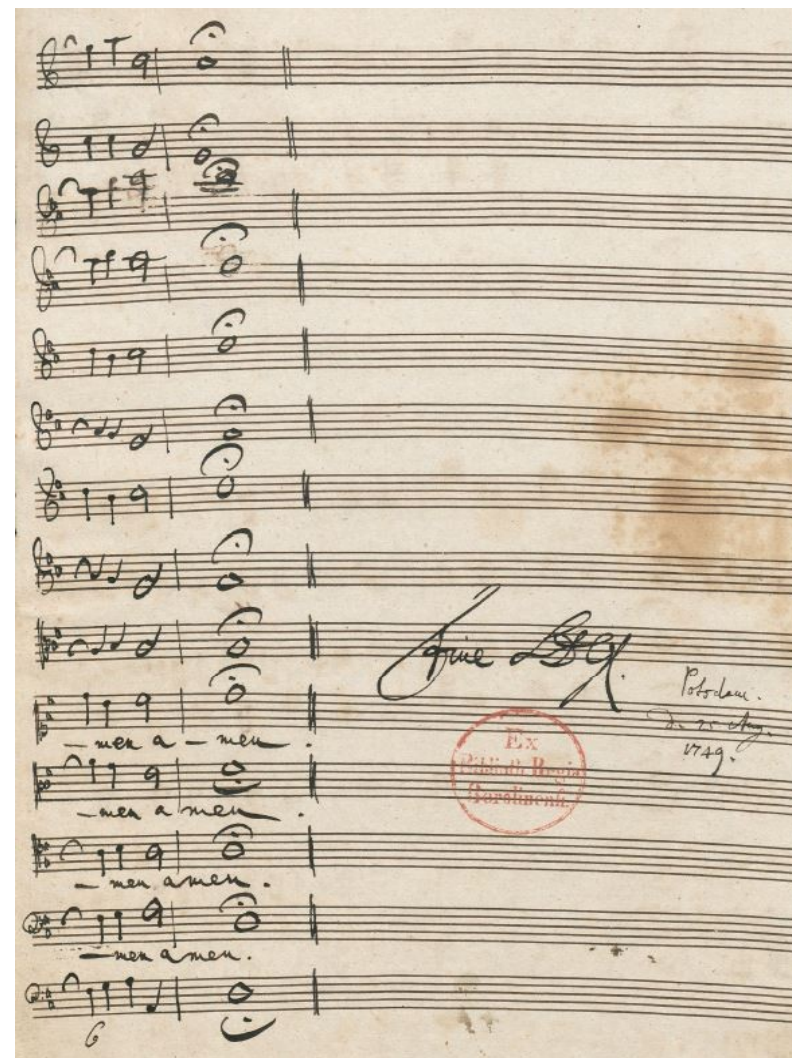

Titulní strana autografu

Původní obsazení z r. 1749

První strana skladby

Závěrečná strana

6. Stručný přehled vývoje díla

1749

- Magnificat Wq 215 – skladba dlouho považována za nejstarší dochované duchovní dílo CPEB
- 2010 však nalezeny 3 tenorové arie z roku 1738 (H.669/1 – 3; Wq.211/1 – 3)
- Magnificat Wq 215 pravděpodobně užit ke konkurzu na místo JSB (1749/1750)
- Velký mariánský svátek - „Marienfeste“
 - 2. 2. Očišťování Panny Marie nebo 25. 3. - Zvěstování Panny Marie
 - Sv. Navštívení Panny Marie (2. 7. 1750) není příliš pravděpodobný (Wilhelm Friedemann Bach podstoupil konkurz 1. adventní neděli 1749)

1779

- Zmínka o úpravách skladby 17. 3. v hamburských novinách „*Staats- und gelehrte Zeitung des Hamburgischen unpartheyischen Correspondenten*“
- Přidány 3 trubky a tympány (č. 1, 8, 9) – slavnostní charakter
- Přidány lesní rohy (č. 3 a 6)
- Zcela překomponována č. 4 „Et misericordia“ (původní část použita v Matthäus-Passion Wq 233 – r. 1769)

Žádná kopie není bezpečně datována.

Části Magnificat užité v jiných dílech CPEB

Název	Použito v části	Datum provedení
1. Magnificat	<i>Meine Seele erhebt den Herren (H 819)</i>	1768, 1773, 1775, 1776, 1780, 1786
2. Quia respexit	<i>Herr, lehre uns tun (H 817)</i>	Letnice 1769, 1787
3. Quia fecit	<i>Einführungsmusik Häseler (H 821d)</i>	4. února 1772
4. Et misericordia (1749)	<i>Matthäus-Passion 1769 (H 782)</i> <i>Passions-Cantate (Wq 233)</i>	postní doba 1769 postní doba 1770 a 1776–88
4. Et misericordia (1779)	<i>Matthäus-Passion 1785 (H 798)</i>	postní doba 1785
6. Deposuit potentes	<i>Einführungsmusik Palm (H 821a)</i>	12. července 1769
7. Suscepit Israel	<i>Herr, lehre uns tun (H 817)</i>	Letnice 1769
9. Sicut erat	<i>Ehre sei Gott in der Höhe (H 811)</i> <i>“Leite mich nach deinem Willen” (Wq 227)</i> <i>Anbetung dem Erbarmer (Wq 243)</i>	Vánoce 1772, 1778, 1782 5. března 1783 Velikonoce 1784, 1788

*Zpracováno podle výzkumů Dr. Christine Blanken,
Leiterin Forschungsreferat, Bach-Archiv Leipzig*

Example 12.10. Subjects from the chorus “Sicut erat,” no. 9 from the Magnificat, W. 215, with parody text from “Herr, es ist dir keiner gleich,” no. 8 from the Easter Music for 1784, W. 243, (a) mm. 91–95 (mm. 97–101 in the revised parody), (b) mm. 99–103 (mm. 105–9 in the revised parody)

91 (a)

S
Herr es ist dir keiner gleich, men,
A - men,

A

Hal - - - - -

99 (b)

S

Hal - - - - -

A
Herr es ist dir keiner gleich, men,
A - men,

Použito se svolením Davida Schulenberg, Ph.D.

7. Významový rozbor - nástin

Temperamenty – humorální fyziologie a působení hvězd na člověka (*Hippokrates, obnovená Platónská akademie, Marsilio Ficino*)

Afekty – silná citová pohnutí; „objektivně“ dané typy lidského chování vyvolávány pomocí kompozičně-technických prostředků (*Descartes, Traité des passions de l'ame 1649; A. Kircher, Musurgia Universalis 1650; Joh. Mattheson, Der Vollkommene Capellmeister 1739*)

- tónina – základní vyjádření nálady
- Intervaly
- Tempo
- Takt, metrum (viz číselná symbolika)
- Hudebně-rétorické figury

Symbolika

- Motivická symbolika: např. chiastické zobrazení (X)
- Tématická symbolika: např. vzestupné pasáže – Nanebevstoupení atd.
- Formální symbolika: např. celkové uspořádání díla (tzv. velká architektura díla)
- Nástrojová symbolika: např. harfa – symbol krále Davida, trubka – poslední soud
- Číselná symbolika: např. počet křížků či béček, počet dob v taktu, počet not v souzvuku nebo kódovaný odkaz na určité místo v Bibli atd.

Hudebně rétorické figury – hudební postupy vycházející z rétoriky vyjadřují afekty, představy a myšlenky

Zvukomalba – napodobení, imitace reálných zvuků

Rozbor jednotlivých částí

na základě klasifikací tónin (M. A. Charpentier 1690, J. Matheson 1713, Ch. F. Schubart 1805), intervalů (J. Ph. Kirnberger 1774) a zobrazovacích figur (J. Burmeister 1599, A. Kircher 1650) in Georgieva 2013

1. Magnificat (chorus)

**„Magnificat anima mea Dominum
et exultavit spiritus meus in Deo salutari
meo.“**

**„Duše má velebí Pána
a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli,“**

Téma – základní afekt: radost

Symbolika tóniny: D-dur (tónina vítězství; velice bojovný, radostný a jiskřivý charakter; nebesa opěvující sbory)

Tempo: Allegro, takt: C

Symbolika intervalů: opakující se oktávy vzhůru (veselost, odvaha, radost)

Zobrazovací figury: Tirata (stupnicovité běhy zobrazující obvykle např. let, střelu, šíp atd.)

V tomto případě zřejmě symbolizuje radostné chvění (let) duše:

Úvodní sborová sazba – zvolání:

S. *f* Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num,

A. *f* Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num,

T. *f* Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num,

B. *f* Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num,

Imitační nástupy na slova „et exultavit“, kvinta vzhůru (veselost, odvaha):

37

num, et ex - ul - ta - vit spi - ri - tus me -

num, et ex - ul - ta - vit spi - ri - tus

num, et ex - ul - ta - vit

num, et ex - ul -

Hudební vyjadřovací prostředky: fanfáry (trubky a tympány) – slavnost, oslava

2. Quia respexit (soprano)

**„Quia respexit humilitatem
ancillae suae:
ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes.“**

**„že se sklonil ke své služebnici
v jejím ponížení.
Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít
všechna pokolení,“**

Téma – základní afekt: pokora

Symbolika tóniny: h-moll (tónina melancholie; pokora, trpělivost, tiché vyčkávání, odevzdanost do vůle boží)

Tempo: Andante, takt: $\frac{3}{4}$ (symbolika čísla 3 hraje vždy velmi významnou roli; zrození – život – smrt, otec – matka – dítě atp.)

Symbolika intervalů:

kvinta dolů (uklidnění, spokojenost)

Hudebně-rétorické figury:

Gradatio (vícenásobné opakování motivu na jiných stupních)

Motiv „humilitatem ancillae suae“ se vždy opakuje o malou tercii níže (interval klidu a mírné radosti):

s. Qui - a re - spe - xit hu - mi - li - ta - tem an - cil - lae

18 s. su - ae, hu - mi - li - ta - tem an - cil - ae su - ae, hu -

21 s. -mi - li - ta - tem an - cil - ae su - ae. Ec - ce,

Pravidelně se opakující vypsaná ozdoba ve slově „ancillae“ (služka, služebnice) může též odkazovat k podřízenosti a pokoře – zpěvní hlas je připraven sloužit, jsa ovládán technikou zpěvu.

Ve vysokých polohách zobrazuje touhu dotknout se výšin a sloužit Bohu:

S. su - ae, hu - mi - li - ta - tem an - cil - ae su - ae, hu -

Koloratura ve slově „beatam“ (blaženost) s hudebně-rétorickou figurou Suspiratio (vzdychání, toužení):

S.

S.

Dynamické vyjadřovací prostředky: Sólový hlas je obklopen kontrastními pasážemi (střídání forte a pianissima orchestru) – symbolika boží síly a závažnosti okamžiku („Ecce“ – Hle!):

S. su - ae. Ec - ce, ec - ce,

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Hpsd.

Vc. Cb.

3. Quia fecit mihi magna (tenor)

„Quia fecit mihi magna
qui potens est,
et sanctum nomen eius.“

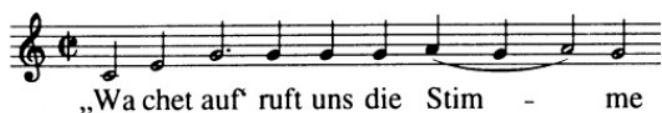
„že se mnou učinil veliké věci ten,
který je mocný.
Svaté jest jeho jméno“

Téma: aktivita Stvořitelova, svatost

Symbolika tóniny: G-dur (tónina brilantnosti; něžně, sladce; vše idylické a lyrické; přátelství, věrná láska)

Tempo: Allegro assai, takt: C

Hudební téma je založeno na citaci písně „Wachet auf, ruft uns die Stimme“ – luteránského hymnu z konce 16. století „Probudte se, hlas volá nás“, který významově navazuje na podobenství o deseti pannách *Mt 25,1-13*. Odkaz k duchovní svatbě je tedy více než zřetelný. (Téma písně bylo citováno mnohými skladateli, nejznámější verze je od J. S. Bacha v kantátě BWV 140.)

Původní nápěv

C. P. E. Bach

Koloratura vždy vyjadřuje určitou závažnost. Zde je slovo „Sanctum“ pokaždé zobrazeno významně dlouhou koloraturou založenou na čísle 3 (číslo Boží dokonalosti, symbol Trojice Svaté):

Hudebně-rétorické figury: Hyperbole (překročení, obrácení se od pozemského k nebeskému)
Mocnost Stvořitelova znázorněna ve vysokých a hlubokých tónech – Hospodin obsáhne všechny sféry (jedná se o hraniční tóny tenorové hlasové polohy):

T. po - tens est et san - ctum no - men e - jus, qui

T. po - tens, qui po - tensest, et san - ctum no - men e - jus,

Aposiopesis (generální pauzy uprostřed skladby) zobrazující nekonečno či věčnost:

T. ma - gna, qui po - tens est, et san - ctum no - men e - - - jus,

4. Et misericordia eius (chorus)

„Et misericordia eius a progenie
in progenies
timentibus eum.“

„a milosrdenství jeho od pokolení
do pokolení
k těm, kdo se ho bojí.“

Téma – základní afekt: stísněnost, bázeň

Symbolika tóniny: e-moll (zármutek a zmatek, doufání v útěchu; nářek bez pláče, projev čisté lásky, milost, něha)

Tempo: Adagio, takt: C alla breve

Symbolika intervalů: chromatické postupy (stísněnost, bolestnost, lítostivé afekty)

Zde je chromatika použito ve všech hlasech pro vyjádření pojmu „misericordia“ (milosrdenství):

Zobrazovací hudebně-rétorické figury: Passus duriusculus (drsný zvukový postup pomocí chromatiky)

„A progenie in progenies“ (od pokolení do pokolení) vyjádřeno rozvírajícím se protipohybem (B – T, A – S) v chromatických postupech pro zobrazení postupného rozšiřování či zvětšování:

A musical score for four staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) in E-flat major. The score shows a chromatic passage for the phrase 'a progenie in progenies'. The lyrics are: 'e - - - ius a pro ge ni-e in pro-ge -', 'mi-se-ri-cor-di-a e ius a pro ge - ni-e in pro-ge -', 'mi-se-ri-cor-di-a e ius a pro ge - - ni-e in pro-ge -'. The bottom staff includes figured bass notation: 4+ 6 b7, 6 4h, 6 5b, 5 4 #, 6 5, 4+ 5+, 4+ #, b7, 3 #, 6 b7, 5b.

Catabasis (sestup, afekt pokory, poníženosti) – zde vyjádřeno nejčastěji v basovém sestupu „misericordia“ a „in progenie“:

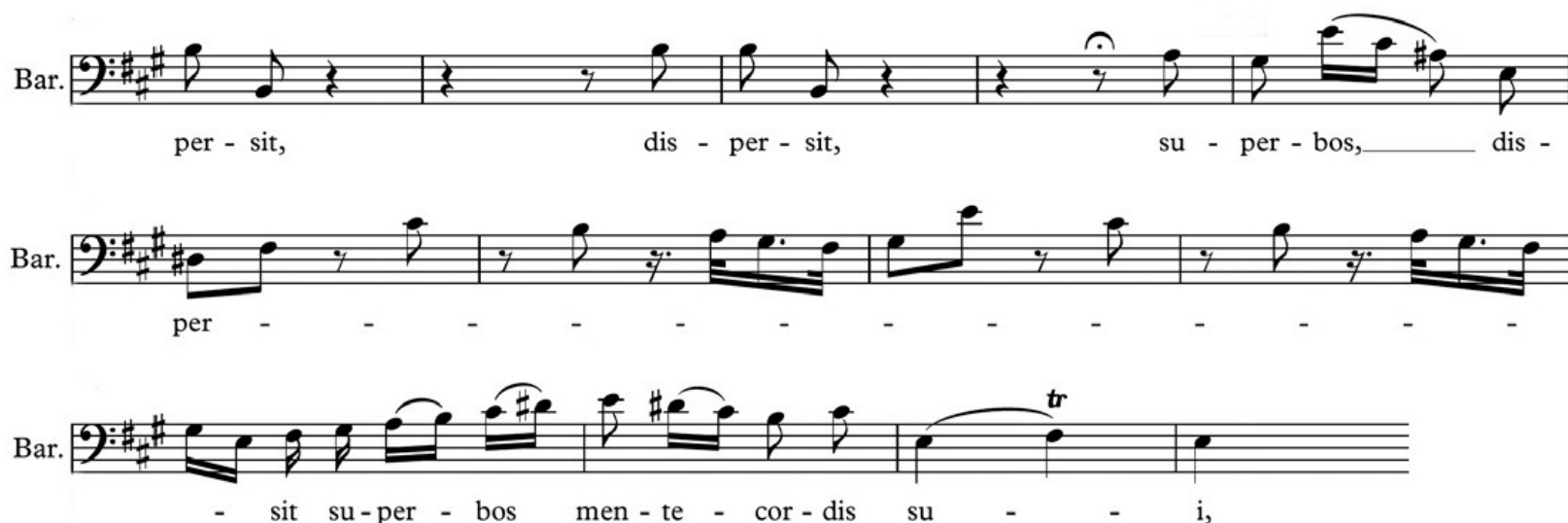

Symbolika intervalů: oktávy dolů (velmi uklidňující interval) mohou symbolizovat spravedlnost či správné působení Božích zásahů:

Zobrazovací hudebně-rétorické figury: Tmesis (odříznutí, řez, zářez – náhlé přerušení, fragmentace pauzami)

Pojem „dispersit“ (rozptýlení) je vyjádřen skutečným přetržením toho, co bylo původně spojeno (mnohé pauzy v koloratuře jednoho slova):

Nástrojová symbolika: trubky a tympány – Boží síla vyjádřena staccaty silových nástrojů zobrazujících hromy, blesky či úkony božích zásahů

6. Deposuit potentes de sede (duet, alto e tenore)

„deposuit potentes de sede
et exaltavit humiles.“

„vladaře svrhl z trůnu
a ponížené povýšil,“

Téma: soud, skutečné zásahy Hospodina

Symbolika tóniny: a-moll (flexibilní tónina použitelná k probuzení všech vášní; vážnost, mírnost, plačtivost)

Tempo: Allegretto, takt: C

Zobrazovací figury: Tirata defectiva pro vyjádření pádu, borcení, hroucení

„Sesazení z trůnu“ v tenoru:

„Sesazení z trůnu“ v altu:

Zobrazení vystřelování, nadnášení, nadlehčování ve verši „ponížené povýšil“:

V druhé části dochází k naprosté změně atmosféry i tóniny (vč. předznamenání), dlouhé tóny navozují náladu klidu a souladu.

**„Esurientes implevit bonis
et divites dimisit inanes.“**

**„hladové nasytil dobrými věcmi
a bohaté poslal pryč s prázdnou.“**

Téma: spravedlnost

Symbolika tóniny: F-dur (velkomyslnost, jistota, pevnost, síla, počestnost; klid a odpočinek)

Hudebně-rétorické figury: Gradatio (stupňování)

The musical score is written for Soprano (A.) and Tenor (T.) parts in F major (one flat). The key signature is F-dur. The score consists of three systems of staves, each with a Soprano (A.) and Tenor (T.) part. The lyrics are in Latin: "E - su - ri - en -", "tes im - ple - vit bo - nis,", and "E - su - ri - en -". The music features a Gradatio (staircase) pattern, where the melody moves up step by step. The Soprano part has a long, sustained note at the end of each phrase, while the Tenor part has a more active melody. The lyrics are: "E - su - ri - en -", "tes im - ple - vit bo - nis,", and "E - su - ri - en -".

143

A. E - su - ri - en -

T. E - su - ri - en -

147

A. E - su - ri - en -

T. tes im - ple - vit bo - nis,

7. Suscepit Israel (alto)

**„Suscepit Israel puerum suum
recordatus misericordiae suae,
Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.“**

**„Ujal se svého služebníka Izraele,
pamětliv svého milosrdenství,
jež slíbil našim otcům,
Abrahamovi a jeho potomkům na věky.“**

Téma – základní afekt: soulad, nalezení klidu, bezpečí a vnitřního domova

Symbolika tóniny: d-moll (tónina zbožnosti; vážnost, klid, slavnostní klid; trápení, melancholie)

Tempo: Andante, takt: $\frac{3}{4}$ (tříčtvrteční takt byl už ve středověku považován za dokonalý – modus perfectus; minulost – přítomnost – budoucnost).

Formální symbolika: Pouze dvě části celého díla jsou taktovány ve $\frac{3}{4}$ taktu. Jak uvidíme, souvislost mezi těmito dvěma částmi není náhodná, obě části vytvářejí symetrický vnitřní (obsahový) rámec. Obě tóniny směřují k melancholii, která byla podle renesanční humorální teorie spojena s afektem duchovnosti. Také kupř. ornamentální obrazy zejména ve slově „misericordiae“ (milosrdenství) navazují na ornamentaci slova „ancillae“ (služka) z druhé části díla:

2. část (Quia respexit)

7. část (Suscepit Israel)

Symbolika intervalů: čistá prima (klid, spočínutí, stabilita)

„Věčnost slibu“ je vyjádřena dlouhou koloraturou (10 taktů – číslo Boží dokonalosti), která je však vyslovena pouze jednou (něco, co trvá věčně, se nemůže opakovat):

Dynamické vyjadřovací prostředky: Smyčcové nástroje mají předepsány sordiny (dusítka), což ještě více navozuje požadovaný afekt klidu a pokoje.

8. Gloria Patri (chorus)

„Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto,“

„Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“

Téma: doxologie – chvalořečení (*doxa* – řec. sláva); Toto slavnostní provolání Boží slávy se připojuje na závěr eucharistických modliteb, žalmů, responsorií, kantik a hymnů. (Jeho tradice pochází pravděpodobně ze synagogální praxe, kdy se chvalozpěvem [*kaddiš*] ukončovaly jednotlivé části bohoslužby.) Doxologie vrcholí společným zvoláním „amen“.

Symbolika tóniny: D-dur

Tempo: Allegro, takt: C

Formální symbolika: repríza první části, čímž je vytvořen jednotící vnější rámec díla

9. Sicut erat (chorus)

**„Sicut erat in principio, et nunc, et semper,
et in sæcula sæculorum. Amen.“**

**„jako byla na počátku, i nyní i vždycky
a na věky věků. Amen.“**

Téma: doxologie, věčnost

Formální symbolika: dvojitá fuga

Fuga je, jakožto nejpropracovanější kompoziční forma, místem, kam barokní autoři vkládali nejzávažnější hudební myšlenky. Proto je v rozsáhlejších kompozicích umísťována na závěr a tvoří tak hudební vrchol díla.

Tématická symbolika: První téma na text „Sicut erat in principio“ působí klidným majestátním dojmem, je složené převážně z půlových hodnot.

C. P. E. Bach: Magnificat (D-dur)

Druhé, kontrastní téma stupnicovitého charakteru na text „Amen“ vyjadřuje věčnost, nebeskou klenbu (hudebně-rétorická figura Circulatio):

V provedení je druhé téma postaveno jako stálá protivěta prvního tématu:

A musical score for two voices, Alt and Tenor, in D major (two sharps). The Alt part (top staff) begins with a whole rest, followed by the lyrics "A - men," in the second measure, and continues with a melodic line. The Tenor part (bottom staff) begins with a whole rest, followed by the lyrics "men," in the second measure, and continues with a melodic line. The score is divided into four measures.

Příklad spojení témat – alt (první téma) a tenor (druhé téma)

A musical score for two voices, Soprano and Bass, in D major (two sharps). The Soprano part (top staff) begins with a whole rest, followed by the lyrics "A - men," in the second measure, and continues with a melodic line. The Bass part (bottom staff) begins with a whole rest, followed by a whole rest in the second measure, and continues with a melodic line. The score is divided into four measures.

Příklad spojení témat – soprán (první téma) a bas (druhé téma)

C. P. E. Bach: Magnificat (D-dur)

W. A. Mozart: Requiem (d-moll)

Allegro moderato

We will re - joice

We will re - joice in thy sal -

Al - le - lu - ja, al - le - lu - - - ja, We will re -

in thy sal - va - tion,

va - - - - - tion, we will re-joyce

joyce in thy sal - va - tion, we will re - joice in thy sal -

in thy sal - va - tion, and tri - umph, and tri - umph in the name of the Lord our God.

va - - - - - tion,

G. F. Händel: Dettingen Anthem (HWV 265), 1743

Použitá literatura

Notové materiály

BACH, C. P. E. (1749): *Magnificat (Wq 215)*. Autograph. Staatsbibliothek zu Berlin, Preussischer Kulturbesitz. Online. Dostupné in: <<http://digital.staatsbibliothek-berlin.de/>>

BACH, C. P. E. (1749, 1779): *Magnificat (Wq 215)*. Stuttgarter Bach-Ausgaben Urtext. Nové vydání in Stuttgart: Carus-Verlag, 1992. ISMN M-007-05164-8

BACH, C. P. E. (1779): *Magnificat (Wq 215)*. Autograph.. Bach-Archiv Leipzig. Dostupné online in: <www.bach-digital.de>

Carl Philipp Emanuel Bach: The Complete Works. An editorial and publishing project of the Packard Humanities Institute, in cooperation with the Bach-Archiv Leipzig, the Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, and Harvard University: The Packard Humanities Institute, 2016. Dostupné online in: <<http://cpebach.org/>>

Katalogy:

HELM, E.: *Thematic Catalogue of the Works of Carl Philipp Emanuel Bach*. Yale University Press, 1989. Online. Dostupné in: <http://imslp.org/wiki/List_of_compositions_by_Carl_Philipp_Emanuel_Bach,_by_Wotquenne_Numbers>

Répertoire International des Sources Musicales. Online. Dostupné in: <<https://opac.rism.info/>>

Verzeichniß des musikalischen Nachlasses des verstorbenen Capellmeisters Carl Philipp Emanuel Bach, bestehend gedruckt bey Gortlieb Friedrich Schniebes. Hamburg, 1790.

WOTQUENNE, A.: *Ph. Em. Bach: Thematisches Verzeichnis seiner Werke*. Leipzig, Brüssel, London, New York: Breitkopf & Härtel, 1905. Online. Dostupné in: <http://imslp.org/wiki/List_of_compositions_by_Carl_Philipp_Emanuel_Bach,_by_Wotquenne_Numbers>

Encyklopedie:

DAHLHAUS, C.: *Neues Handbuch der Musikwissenschaft. Die Musik des 18. Jahrhunderts, band 5*. Laaber: Laaber-Verlag, 1985.

Encyclopaedia Britannica. Online. Dostupné in: <<https://www.britannica.com/biography/Carl-Philipp-Emanuel-Bach>>

Grove Music Online. Dostupné in: <<http://www.oxfordmusiconline.com/>>

HALL, Ch. J.: *Chronology of Western Clasical Music*. New York and London: Taylor & Francis Books, Inc., 2002.

SADIE, S., et al.: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, in 20 vol. London: Macmillan Publishers Limited, 1980.

Použitá literatura

Literatura

ANGELOV, I.: *Carl Philipp Emanuel Bach: Magnificat*. Komentář k CD. Praha: Arcibiskupské gymnázium, 2016.

DYKAST, R.: *Hudba věku melancholie*. Praha: Togga, 2005.

GEORGIEVA, S.: *Barokní afektivní teorie*. Praha: AMU, 2013.

MAI, K.-R.: *Die Bachs. Eine deutsche Familie*. Berlin: Ullstein Buchverlage GmbH, 2013.

OTTENBERG, H.-G.: *Carl Philipp Emanuel Bach*. Leipzig: Verlag Philipp Reclam jun. 1982.

SCHULENBERG, D.: *The Music of Carl Philipp Emanuel Bach (Eastman Studies in Music)*. Rochester: Boydell & Brewer, 2014.

ŠIŠKOVÁ, I.: *Dějiny hudby IV. Klasicismus*. Praha: Euromedia Group, k.s.- Ikar, 2012.

WELESZ, E., FELD F. S.ed.: *The Age of Enlightenment 1745-1790*. London, New York, Toronto: Oxford University Press, 1973.

WEINREB, F.: *Symbolika biblického jazyka*. Praha: Herrmann a synové, 1995.

WOLFF, Chr.: *Johann Sebastian Bach*. Praha: Vyšehrad 2011.

Výzkumné zprávy

BURNEY, C.: *Carl Burney's der Musik Doctors Tagebuch seiner musikalischen Reisen. Vol. 3, Durch Böhmen, Sachsen, Brandenburg, Hamburg und Holland*. Hamburg, 1773. Autobiografie C. P. E. Bacha (str. 199)

HAVRDOVÁ, A.: *Symbol v umění*. [Bakalářská diplomová práce]. Brno: Pedagogická fakulta MU, 2008.

SCHULENBERG, D.: *The Music of C. P. E. Bach: Supplementary Text and Tables*. Online. Dostupné in: <
<http://faculty.wagner.edu/david-schulenberg/the-music-of-c-p-e-bach-supplementary-text-and-tables/>>

SCHÜLLEROVÁ, S.: *Afektivní teorie a hudebně rétorické figury*. [Dizertační práce]. Brno, Pedagogická fakulta MU, 2006.

WOLFF, Ch.: *Mozart's Requiem: Historical and Analytical Studies, Documents, Score*. University of California Press. Berkeley & Los Angeles, 1998. Online. Dostupné in: <
<https://books.google.cz/books?id=20UNX8-pJOoC&pg=PA82&dq=cpe+bach+mozart+requiem&hl=cs&sa=X&ei=TGvUs6TDsSn4gTph4GADw#v=onepage&q=cpe%20bach%20mozart%20requiem&f=false>>